

Poul Nilson, sosialdemokratiskur fólkatingslimur:

Eg sakni solidaritetin millum føroyingar

-Um ikki føroyska samfelagið sjálvst mobiliserar og vísir ein solidaritet, tá tør mongu uppgávnar skulu loysast, verður tað torført hjá okkum í fólkatínginum at virka við til eina loysn.

Hetta sigur danski fólkaatíngmaðurin og fyrrverandi orkumálaráðharrin Poul Nilson við Tíðindablaðið Sosialin, nú hann er afturkomin til Danmarkar av vitjan í Føroyum. Sosialurin hevur hitt hann á Christiansborg og tosað við hann um vitjanina í Føroyum og aðrar spurningar.

Hvat er so tað týðningarmesta, sum Poul Nilson hevur fingið burtur úr hesi vitjanini í Føroyum?

–Tað er, at vit nú hava eina aðra bakgrund, tá vit í fólkatínginum skulu til at taka støðu til mál, sum víðvíkja Føroyum. Vit duga nú betur at skilja støðuna í Føroyum og harafturat kemur, at vit hava fingið størri sympati fyri støðuni og fólkinum, sum búleikast her.

Tað snýr seg ikki bara um at eygleiða eitt einstakt mál, soleiðis sum ein oftani vil gera tað á Christiansborg. Grundtalanin við hesi vitjanini var hon, at vit sjálvir skulu royna at gera okkara egna tankar við at tosa við fólk í Føroyum, sum sita við trupulleikunum og hava ábyrgd av, hvat skal gerast.

Viðurkenna veruleikan

Men hvørjir eru høvuds-trupulleikarnir sæð við eygunum hjá Poul Nilson?

–Ein er at duga at viðurkenna veruleikan – at fáa eina realistiska meting av støðuni og hvat skal til. Eitt nú at tað eru kundarnir í supermarknaðinum í Týskalandi, Fraklandi og aðrastadani, sum gera av, hvat skal framleiðast í Føroyum.

Poul Nilson sigur viðari, at ynskir ein at liva í vælferð, so má ein eisini taka hædd fyri teimum altjóða marknaðarlígu og búskaparlígu fyritytunum, sum eru galdandi. Har er einki alternativ og har má ein rokna aftanifrú út frá teimum grundleggjandi fyritytunum á marknaðinum til hvussu tit tá

Jan Müller skriver úr Keypmannahavn

skulu gera tingini.

Lítill solidaritetur

Poul Nilson sigur, at hann á ferðini hevur bitið merki í, hvussu lítill solidaritetur er innanhýsis í Føroyum. Nóg av teimum fólki nevndin hevur møtt hava sagt "Jamen eg skyldi ongum nakað" og "Vit í okkara kommunu hava okkara uppi á tí turra" osfr.

–Hetta at ein hevur ov nógvar kommunur fer so at gera, at avleiðingin verður ein oyggjamentalitetur, sum er vandamikil, tá ein skal fáa eitt samfelag at virka.

Um ikki føroyska samfelagið sjálvst mobiliserar og vísir ein solidaritet, tá hesar mongu uppgávur skulu loysast, verður tað

torført fyri okkum í tí danska fólkatínginum at virka við til eina loysn.

Poul Nilson er samdur við teimum, sum siga, at tað er ein vandamikil gongd, nú so mong ung flyta av landinum. –Men hetta havi eg onga loysn upp á her og nú. Tað er jú eitt frítt land, so fólk kunnu fara og koma sum teimum lystir.

Ikki brúk fyri leita eftir svartaperi

Vit spurdu Poul Nilson um hann hevur hug at gera onkrar viðmerkingar til okkurt av tí, sum tey fólk teir hava møtt, hava sagt.

–Jú, tað er til Óla Jacobsen. Eg má víðganga, at eg skilji ikki mannin. Tá eg møtti honum setti eg honum

nakrar spurningar um, hvat hann helt skuldi gerast fyri at loysa trupulleikarnar, men eg haldi ikki eg fekk nakað itokiligt svar.

–Tað er eftir míni metin ikki brúk fyri meira av kritikki og meira "højrestet sorteperspil" Tað tit hava brúk fyri í tí føroyska samfelagnum er ein vilji til at samarbeiða um, hvussu trupulleikarnir verða loystir. Men tað krevur eisini, at ein vísir eitt minstamark av virðing fyri øllum teimum, sum skulu vera við til at loysa hesar trupulleikar. Tí haldi eg ikki, at tann arbeidsháttur, sum Óli Jacobsen, formaður í Fiskimannafelagnum umboðar, er eitt svar upp á trupulleikarnar í Føroyum.

Vandamikil ósing móti politikarum

Poul Nilson vísir á, at ein loysir heldur ongar trupulleikar bara við at skula skifta út allar núverandi politikarar. –Tað fyrkemur mær, sum at tað í Føroyum ræður ein populistiskur stemningur og eitt lyndi til at peika á teir stakkals 32 limirnar í lögtinginum, sum um teir eru røtin til alt ilt í Føroyum. Tað er ein ómetaliga vandamikil ímyndan, sum ein sjálvandi eisini hevur sæð í øðrum samfeløgum í kreppu sigur hann og heldur fram:

–Uttan at draga nakran parallell so vita vit, at kreppan í Týskalandi undan nasismuna hevði eisini henda antiparlamentariska og antipolitiska stemnin-

gin í sær. Hann er eitt tekin um ráðaloysi og desperation í fólkinum, sum kann vera væl skiljandi, men sum er deydsvandamikil ikki bert fyri demokratið men eisini fyri møguleikarnar at kunna stýra samfelagnum skilagott.

Ov litið burokrati - ov nógvar politikkur

Eg vil heldur siga soleiðis, at tað er og litið burokrati í Føroyum og ov nógvar politikkur. Burokrati skilt í orðsins góða og gamla týðningi, eitt embætisverk, sum hevur fastar reglur at virka eftir og sum kann virka sum ein buffari millum politiskar avgerðir, og tað at kunna takla allar vanliga trupulleikar og spurningar. Tað kenst sum um tað fílturid, sum átti at verið millum gerandisdagin og so politiskar avgerðir, hevur verið ov tunt. Alt ov smár spurningar hava ov lætt kunnað verið gjørdir til nakað, sum kundi greiddast í lögtinginum. So tað er rætt sum bretar siga, at "small is beautiful" men ein kann eisini siga, at "small is ridiculous".

Poul Nilson heldur fyri, at sjálvandi skal ein í einum demokrati tósa um øll viðurskipti. –Nú kann tað ljóða, sum um eg veit alt um Føroyar. Tað geri eg sjálvandi ikki. Eg úttali meg bert út frá at hava vitjað her í nakrar dagar, men eisini út frá tí at hava arbeitt við samfelagsspurningum alt mitt liv. Men hetta at leita eftir syndabukkum má ikki gerast fremsta

Poul Nilson: -Eg haldi avgjørt ikki, at tann arbeidsháttur, sum formaðurin í Fiskimannafelagnum umboðar, er eitt svar upp á trupulleikarnar í Føroyum. Tað tit hava brúk fyri er ein vilji til at samarbeiða um, hvussu trupulleikarnir verða loystir. Tað krevur eisini, at ein vísir eitt minstamark av virðing fyri øllum teimum, sum skulu vera við til at loysa trupulleikarnar

aðalmálið, tí tað hevur einki gott við sær.

Løgmaður ger eitt gott arbeiði

Poul Nilson heldur ikki, at tað sum er gjørt higartil er so galtið. Hann heldur tað vera skilagott av føroyingum at taka upp eitt opið og grundleggjandi samarbeiði við tey, sum kunnu hjálpa og tað er fyrst og fremst danska stjórnin.

–Løgmaður ger eitt ómetaliga gott arbeiði fyri Føroyar í samarbeiði við donsku stjórnina. Tað má ein ikki fara skeivur av. Tað er sera umráðandi, at tað heldur fram.

Sjálvstýrið!

–Men tað eru tey, sum bera ótta fyrri, at Føroyar skulu enda aftur í tí svartasta sambandi, ja nær um amtsstøðu, nú tit fara at seta nýggjar og harðar treytir?

–Vit hava eisini í Danmark havt tjak um skert sjálvstýri, og tað var í sambandi við EF. Eg haldi, at ein má skilja millum tvey sløg av sjálvstýri, tað formella sjálvstýrið, har ein hevur sítt eigna flagg og so tað funktionella og reella sjálvstýrið, sum hevur nakað at gera við, at ein er harri í egnum húsi. Og tað er ein ikki, um ein heilt og fult hevur skuldarbundið seg sjálfan. Ein hevur ikki ein gáv frælsi til at avgera, hvønn ein skal vera bundin at. Tí haldi eg, at tað er eydnan, at vit hava eitt ríkisfelagsskap, sum eisini skal sleppa at standa sína roynd. Eg trúgvi eisini, at tað verður sera torført at finna nakran annan búskaparlígan bjargingarmann enn Danmark. Og tí fara vit at hava avgjörda fatan av, at hetta skal henda, soleiðis at sjálvs-virðingin í hjá føroyingum er í lagi. Men tað krevur, at ein ber seg rættu at. Vit í Danmark hava einki ynski um at broyta upp á hetta sigur Poul Nilson.

jan